RIEC-LIEC

Integrale landelijke voortgangsrapportage Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)

Juni 2015

POLITIE

RIEC

OPENBAAR MINISTERIE

Belastingdienst

FIOD Belastingdienst

LIEC

Inhoud

Samenvatting

De betrokkenheid bij criminele en ondermijnende activiteiten door outlaw motorcycle gangs (OMG's) in combinatie met toegenomen risico's van escalaties en verstoringen van de openbare orde als gevolg van de sterke groei van deze clubs, vormden in 2012 de aanleiding om te starten met een landelijk programmatische integrale aanpak.

De gekozen aanpak van de complexe problematiek van OMG's in integraal verband werpt zijn vruchten af. Sinds de start van de integrale aanpak:

- is de integrale informatiepositie sterk verbeterd;
- is er lokaal, regionaal en landelijk fors geïnvesteerd op (bestuurlijk) bewustzijn en de urgentie om te handelen;
- zijn in de volle breedte van de speerpunten in toenemende mate barrières opgeworpen;
- zijn diverse handreikingen en leidraden ontwikkeld ter ondersteuning van de bestuurlijke aanpak.

Ondanks de positieve resultaten die de samenwerkende partners tot op heden boekten, is anno 2015 integraal optreden onverminderd nodig. Het aantal leden, chapters en clubs in Nederland neemt nog toe, met risico's van escalatie, dreiging en intimidatie en verstoringen van de openbare orde. Recente ontwikkelingen in Limburg laten zien dat ondermijning, intimidatie, bedreiging en criminele activiteiten onlosmakelijk verbonden zijn met de aanwezige OMG's. Daarnaast zoeken OMG's door toegenomen overheidsaandacht door gerichte interventies zoals het sluiten van clubhuizen naar alternatieve wijzen om onder (toe)zicht en handhaving uit te komen.

Voornoemde ontwikkelingen onderstrepen het belang van het integrale en landelijk dekkende karakter van de aanpak en de noodzaak het beschikbare bestuurlijk instrumentarium ten volle te benutten en waar nodig aan te scherpen en uit te breiden.

Het succesvolle karakter van de aanpak, de groei van de OMG's en de recente ontwikkelingen zoals de Limburgse casus rechtvaardigen continuering van de programmatische aanpak.

1. Inleiding

> ***Vijf raketwerpers gevonden bij actie tegen motorbendes***
> *(27 mei 2015 www.nos.nl)*
>
> *Recente ontwikkelingen in Limburg laten onverminderd een relatie zien tussen OMG's en criminaliteit, ondermijning en bedreiging van de openbare orde.*
>
> *<u>Criminaliteit en ondermijning</u>*
> *Tijdens een grootschalig onderzoek van politie en OM treffen de partners onder andere aan:*
> - *raketwerpers;*
> - *automatische wapens;*
> - *handvuurwapens en munitie;*
> - *gestolen voertuigen;*
> - *vals geld;*
> - *een laboratorium en grondstoffen voor de productie van synthetische drugs.*
>
> *<u>Dreiging en intimidatie</u>*
> *Tijdens het onderzoek blijkt dat door de intimiderende aanwezigheid van Bandidos, een club met een militaristische statuur, omwonenden zich bedreigd voelen en zich niet durven uit te spreken.*
>
> *<u>Openbare orde en veiligheid</u>*
> *Een schietpartij tussen rivaliserende bendes in Sittard op 7 mei zorgt voor grote maatschappelijke onrust. Bandidos en Hells Angels zoeken elkaar vervolgens diverse malen op in de openbare ruimte. Politie weet een treffen diverse malen te voorkomen.*

De situatie in Limburg is exemplarisch voor het probleem van de zogenaamde *outlaw motorcycle gangs* (OMG's). De OMG's nemen toe in afdelingen en ledenaantallen hetgeen gepaard gaat met veiligheidsrisico's.

In 2012 werd geconstateerd dat een aantal motorclubs die zichzelf boven de wet plaatsten, *outlaw motorcycle gangs* (OMG's), in toenemende mate betrokken waren bij criminele en ondermijnende activiteiten. Mede door een sterke groei van deze OMG's nam het risico op spanningen en escalaties in het publieke domein toe.Met het oog op deze ontwikkeling is mede op verzoek van de Minister van Veiligheid en Justitie in 2012 gestart met een landelijke integrale aanpak van de in de toenmalige Raad van Acht verenigde motorclubs en daaraan gelieerde motorclubs. In deze aanpak hebben alle relevante overheidspartijen - Openbaar Ministerie (OM), politie, Belastingdienst, FIOD, KMar, burgemeesters en gemeenten - de krachten gebundeld. De aard van de aanpak is daardoor multidisciplinair: strafrechtelijk, fiscaal en bestuurlijk.

De integrale samenwerking krijgt vorm in de 10 regionale RIEC-samenwerkingsverbanden en in een landelijk LIEC-samenwerkingsverband van landelijke partners. De RIECs en het LIEC vervullen een belangrijke faciliterende rol in de samenwerking. In deze structuur brengen de partners de beschikbare informatie samen binnen de juridische kaders van het RIEC-convenant (het informatieplein), maken zij gezamenlijk afwegingen over de te voeren strategie, stellen zij integrale handhavingsacties op en monitoren zij de

integrale voortgang en effecten. Waar nodig bieden zij tevens ondersteuning aan het bestuur bij het vormgeven van de bestuurlijke aanpak.

OMG's zijn clubs met een hiërarchisch opgebouwde organisatie waarvan de leden (en andere daarmee verbonden personen) hun club gebruiken als een kanaal én afscherming voor criminele en ondermijnende activiteiten met financieel of ander materieel voordeel als oogmerk, waarbij (a) de leden geen van buitenaf opgelegde grenzen accepteren ('*outlaw*'), (b) motorrijden, broederschap en groepssymbolen kenmerkend zijn voor de groepscultuur cq. het gewenste imago, (c) (dreiging met) geweld en verstoring van de openbare orde onderdeel van de clubcultuur is en ingezet wordt om hun (interne en externe) doelen te bereiken. De landelijke aanpak richt zich nadrukkelijk *niet* op de vele bonafide motorclubs die Nederland rijk is.

Uitgangspunt van de aanpak is het doorbreken van het imago van onaantastbaarheid van OMG's door het verminderen van hun slagkracht. Geprioriteerde probleemgebieden op het gebied van ondermijnende criminaliteit, normoverschrijdend gedrag en de belemmering van overheidsoptreden zijn vertaald naar 8 concrete landelijke speerpunten:

1. Prioriteit strafrechtelijke aanpak van OMG's en hun leden;
2. Handhaving van regels voor clubhuizen;
3. Tegengaan verwevenheid invloed OMG's in de horeca;
4. Tegengaan verwevenheid invloed van OMG's in de beveiligingsbranche;
5. Tegengaan verwevenheid van OMG's met harde kernen voetbalsupporters;
6. Niet faciliteren van evenementen van OMG's;
7. Aanpakken windhappers;
8. Focus op leden OMG's in overheidsdienst.

Leeswijzer

In deze rapportage worden de inspanningen en behaalde resultaten door de samenwerkende partners op regionaal en landelijk niveau samengebracht.
De rapportage is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 laat aan de hand van de speerpunten de integrale voortgang zien. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ondersteuning van het bestuur. Internationale ontwikkelingen en samenwerking komen aan bod in hoofdstuk 4. De rapportage sluit af met een doorkijk naar het komende jaar.

2. Voortgang landelijke speerpunten

Per speerpunt worden resultaten per regio behandeld sinds de start van de programmatische aanpak, verslagperiode januari 2012 tot 1 maart 2015.

Speerpunt 1. Strafrechtelijke aanpak

De strafrechtelijke aanpak richt zich op zowel strafbare feiten gepleegd door individuele leden van OMG's, als op strafbare feiten gepleegd door leden van OMG's in georganiseerd verband (zogenaamde criminele organisatie). Het OM heeft daarbij een scherp oog voor de mogelijkheden om een procedure te voeren om tot een civielrechtelijk verbod van één of meer (chapters van) OMG's te komen. Aan een civielrechtelijke verbodenverklaring gaat een zware procedure vooraf waarin de zogenaamde werkzaamheid van een rechtspersoon door de rechter wordt getoetst aan de (democratische) rechtsorde. Naar het huidige oordeel van het OM vormen zowel veroordeling(en) van (chapters van) OMG's voor een criminele organisatie (art 140 Sr.), als een consistent en integraal (handhavings)beleid van de overheid op de OMG's tezamen noodzakelijke voorwaarden voor een civielrechtelijk verbod (art. 2:20 BW).

De politie heeft sinds de start van de integrale aanpak 562 verdachten gehoord in opsporingsonderzoeken welke geleid hebben tot 308 strafzaken die alle OMG-gerelateerd waren. De gehoorde verdachten waren allen lid van een OMG of supportclub. Het betroffen zaken op terreinen als openlijke geweldpleging, moord/doodslag, bedreiging, afpersing, diefstal met geweld en/of onder bedreiging, verdovende middelen en wapens.

Inzoomend op de onderzoeken naar de zware en (internationaal) georganiseerde misdaad door (leden van) OMG's levert een inventarisatie van zo'n 150 lopende en afgeronde opsporingsonderzoeken en strafzaken het volgende beeld op (peildatum: maart 2015).

- Veruit de meeste opsporingsonderzoeken (ongeveer 75%) hebben betrekking op Satudarah, Hells Angels, No Surrender, Bandidos en Trailer Trash.
- Ongeveer 30% van dit aantal opsporingsonderzoeken heeft betrekking op de productie en/of handel in verdovende middelen en witwassen.
- Iets meer dan 25% van de opsporingsonderzoeken heeft betrekking op openlijke geweldpleging en/of diefstal met geweld en/of bedreiging. In de daaruit volgende strafzaken werden gevangenisstraffen van 3 tot 4,5 jaar (9 strafzaken) en 1 tot 2,5 jaar (7 strafzaken). De rechtbank in Den Haag oordeelde in één geval dat het hesje van de betreffende OMG een intimiderend effect had. In één opsporingsonderzoek naar een ernstige mishandeling in een horecagelegenheid werden bij de rechter-commissaris 20 getuigen gehoord. Niemand kon of wilde een belastende verklaring afleggen, waarna het OM de strafzaak moest seponeren.
- Iets meer dan 10% van de opsporingsonderzoeken heeft betrekking op (poging tot) moord en doodslag. In de daaruit volgende strafzaken werden gevangenisstraffen opgelegd van 10 jaar (1 strafzaak) en 7 jaar (2 strafzaken). In één strafzaak veroordeelde de rechtbank de verdachte tot een gevangenisstraf van 8 jaar; in hoger beroep volgde vrijspraak.

- Ook iets meer dan 10% van de opsporingsonderzoeken heeft betrekking op de handel in en het bezit van vuurwapens, munitie en explosieven. Dit aantal is verontrustend, met name in het licht van de dreiging van een bendeoorlog. Bij enkele gevallen van wapenbezit / wapenhandel waren (oud) beroepsmilitairen betrokken.
- Verder heeft een klein aantal opsporingsonderzoeken betrekking op: brandstichting / aanslagen op gebouwen, waaronder woonhuizen, bedrijfspanden en/of clubhuizen; de uitvoering van rechtshulpverzoeken uit het buitenland (met name Duitsland), en; mensenhandel (prostitutie).

Voorbeeldcasus: Vijandige overname clubhuis

Na enkele “vriendschappelijke” bezoekjes van de Haagse OMG Trailer TrashTravellers (TTT) aan de Leidse motorclub Pegasus eind 2012, wordt deze laatste gevraagd zich aan te sluiten bij de TTT. Als Pegasus daar geen gehoor aan geeft, besluit TTT om de club dan maar in te lijven. Op 11 januari 2013 komen zo’n 25 leden van TTT naar het clubhuis van Pegasus met de boodschap dat de club zich dient aan te sluiten bij de TTT en dat de TTT het clubhuis wil hebben. De leden van Pegasus voelen zich geïntimideerd. Op 18 januari ziet de voorzitter van Pegasus dat zijn clubhuis van een nieuw hangslot is voorzien. De voorzitter van TTT meldt dat er zojuist een vergadering met 8 motorclubs is geweest en dat besloten is dat Zuid-Holland van TTT is. Pegasus is van nu af aan van de TTT en dus ook het clubhuis.

De gemeente Leiden krijgt reuk van het incident en eist dat het clubhuis aan de Voorschoterweg door “het nieuwe Pegasus” wordt ontruimd. In het kortgeding dat op 12 februari dient, stelt de rechter de gemeente in het gelijk. Er wordt een strafrechtelijk onderzoek gestart naar de afpersing. Het clubhuis van de TTT aan de Wijndaelerweg in Den Haag wordt ook doorzocht en daarbij worden clubkleding, administratie en notulen van TTT in beslag genomen. In het onderzoek neemt de politie verder wapens, hennep(kwekerijen) en grote hoeveelheden contant geld in beslag. De rechtbank doet op 13 februari 2015 uitspraak en veroordeelt de verdachten voor het medeplegen van afpersen met geweld en bedreiging met brandstichting van een clubhuis. Door middel van een uitgevoerd vooropgezet plan hebben de leden in dat clubhuis gedreigd met brandstichting, daarbij ondersteund door een groep van 20 tot 30 personen die zich langs de wanden hadden opgesteld. In deze strafzaken zijn meerdere gevangenisstraffen opgelegd: 3 maal 18 maanden; 1 maal 15 maanden en 2 maal 12 maanden.

Voorbeeldcasus: Handel in vuurwapens en verdovende middelen

In mei 2011 startten vier opsporingsonderzoeken naar strafbare feiten, gepleegd door leden van het chapter Zeist/Barneveld van de Hells Angels, waaronder de sergeant-at-arms. De hoofdverdachte zou, samen met vijf andere verdachten betrokken zijn bij de handel in (automatische) vuurwapens, wapenbezit en het bezit van en handel in verdovende middelen. Een andere verdachte hield wapens en munitie in opslag in een garagebox in een woonwijk. De rechtbank veroordeelde de hoofdverdachte (sergeant-at-arms) in februari 2013 voor o.a. de verdovende middelen en de centrale rol in de criminele organisatie en legde hem een straf op van 5 jaar. Een medeverdachte, aan wie de garagebox toebehoorde van waaruit wapens werden verhandeld of doorgegeven, werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van 2 jaar. In hoger beroep (april 2014) werd het vonnis van de rechtbank grotendeels bevestigd, maar werd de hoofdverdachte tot een gevangenisstraf van 4 jaar veroordeeld. Ook de andere verdachten werden veroordeeld.

Naar aanleiding van de opsporingsonderzoeken en strafzaken heeft de burgemeester van Zeist de horecavergunning op het café (Café The South) ingetrokken omdat de leidinggevende(n) niet meer van “goed levensgedrag” zijn. Het chapter Hells Angels Zeist is inmiddels opgeheven en verschillende leden hebben de Hells Angels verlaten.

Speerpunt 2. Handhaving regels voor clubhuizen

De regelgeving voor clubhuizen wordt fermer gehandhaafd. Clubhuizen van OMG’s voldoen vaak niet aan de regels. Om een einde te maken aan de schijn van onaantastbaarheid die de leden van deze clubs graag uitstralen, kijken burgemeesters, die eindverantwoordelijk zijn voor de openbare orde in hun gemeente, kritisch naar de clubhuizen. Illegale clubhuizen kunnen worden gesloten en wanneer zij legaal zijn kunnen er voorwaarden gesteld worden aan hun voortbestaan. Er wordt ingezet op een beperkt aantal clubhuizen waar leden onder strikte voorwaarden bijeenkomen en van waaruit geen criminele activiteiten plaatsvinden. Hierbij is het cruciaal dat alle gemeenten even actief worden in het aanpakken van clubhuizen die in strijd zijn met het bestemmingsplan.

REGIO	Aantal Club huizen	Voldoet niet aan bestem-mingsplan	Bestuurlijke Aanpak	Gesloten of afgewend	Stop-gesprek-ken
Amsterdam-Amstelland	4	3	4	4	1
Den Haag	18	8	7	7	4
Limburg	23	3	8	14	5
Midden-Nederland	12	6	9	8	2
Noord-Holland	12	4	6	1	1
Noord-Nederland	33	14	22	7	6
Oost-Brabant	19	2	16	18	10
Oost-Nederland	23	11	15	11	6
Rotterdam	6	4	6	1	2
Zeeland - West-Brabant	27	10	20	16	9
TOTALEN	**177**	**65**	**113**	**87**	**46**

In Nederland zijn in de verslagperiode 177 OMG-clubhuizen (of pogingen tot de oprichting daarvan) geïdentificeerd. 113 gevallen zijn bestuurlijk aangepakt, door het voeren van een stopgesprek, ofwel door bestuurlijke handhaving omdat het clubhuis in strijd is met het bestemmingsplan of in overtreding van de Drank- en horecawet, al dan niet met gebruikmaking van een Bibob-procedure.

Van de 177 clubhuizen zijn er 87 gesloten of afgewend, omdat deze niet voldeden aan de vigerende regelgeving zoals het bestemmingsplan. Strijd met het bestemmingsplan was in 65 gevallen aan de orde. Er zijn 46 zogenaamde stopgesprekken gevoerd. Een stopgesprek is een gesprek tussen de burgemeester, de plaatselijke politiechef en een afvaardiging van de OMG, die voornemens is een clubhuis te vestigen in een gemeente. In dat gesprek wordt duidelijk gemaakt dat de OMG zich aan wet- en regelgeving dient te houden en dat overtredingen niet worden getolereerd. In enkele gevallen wordt ook een stopgesprek met de verhuurder van ruimten ten behoeve van een clubhuis gehouden, om deze te bewegen het huurcontract te beëindigen.

Een flink aantal chapters is momenteel op zoek naar een clubhuis, Zolang ze geen clubhuis hebben maken zij gebruik van horecagelegenheden, voetbalkantines, woonhuizen of zelfs een vrachtwagen met oplegger (deze laatste is door de politie inbeslaggenomen in het kader van een strafrechtelijk onderzoek). Maar ook daar worden de regels gehandhaafd.

Het LIEC en de RIEC’s hebben in 2014 een Handreiking voor het voeren van stopgesprekken ontwikkeld voor het bestuur. De handreiking ondersteunt het bestuur wanneer vermoed wordt dat een OMG het voornemen heeft zich in een bepaalde gemeente te vestigen. Er staat helder beschreven wat het doel moet zijn van het stopgesprek, welke voorbereidende acties nodig zijn, hoe de uitvoering het beste kan plaatsvinden en hoe het bestuur voor goede opvolging kan zorgen.

Speerpunt 3.Tegengaan verwevenheid OMG’s in de horeca

Er zijn signalen dat OMG’s door intimidatie of andere drukmiddelen cafés proberen over te nemen, dan wel innemen als stamkroeg. Doel van de aanpak is hier om het horecaondernemers makkelijker en veiliger te maken om dit soort situaties te melden, en daardoor beter te kunnen optreden. De horecabranche is zich bewust van de risico’s, doet actief aan preventie en meldt signalen van afpersing e.d. bij de politie (evt. via Meld Misdaad Anoniem). Ook heeft afstemming plaatsgevonden met Koninklijke Horeca Nederland. Naast afpersing zal de aanpak zich ook richten op schijnbeheer en het deurbeleid (zie ook speerpunt 4).

Landelijk zijn ruim 70 cafés en 3 uitgaansgebieden bekend waar vermoedens zijn van verwevenheid met OMG’s. OMG’s bieden bijvoorbeeld aan om een slecht lopende zaak over te nemen (mogelijk witwassen) en de ruimte dan te gebruiken als clubhuis en vergaderlocatie. In enkele gevallen is de eigenaar of uitbater zelf OMG-lid of partner van een OMG-lid. Ook komt het voor dat de uitbater vermoedelijk door afpersing wordt gedwongen de gelegenheid ter beschikking te stellen. Enkele horecagelegenheden zijn gesloten of nog niet geopend, omdat de vergunning door de gemeente is geweigerd. En in een aantal gevallen loopt er een boekenonderzoek van de Belastingdienst.

Uit diverse stopgesprekken blijkt dat OMG's dreigen met aanwezigheid en overlast in de horeca, wanneer zij niet in de gelegenheid gesteld worden dit als eigen clubhuis te gebruiken.

Gemeenten zoeken in toenemende mate afstemming met eigenaren of uitbaters van horecagelegenheden. Zo kunnen ook met horecaexploitanten stopgesprekken worden gevoerd om gebruik door OMG's te voorkomen, maar gesprekken dienen vaak ter voorlichting en afstemming.

Voorbeeldcasus Gemeente Tilburg

In gemeente Tilburg is een zogenaamd 'full colourverbod' ingevoerd in de periode mei tot oktober 2014, gericht op het beperken van de intimiderende en bedreigende aanwezigheid van OMG-leden in een horecaconcentratiegebied in de gemeente. Het 'full colour verbod' in Tilburg bestond uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel was een uitgebreid rapport van de politie waarin specifieke misstanden van OMG-leden in het horecaconcentratiegebied staan beschreven. Dit vormde de onderbouwing van de specifieke vrees van de verstoring / het ontstaan van verstoring van de openbare orde. Op basis hiervan zijn afspraken gemaakt met de OMG dat tijdens specifieke dagen en tijden in het uitgaansgebied geen full colours worden geaccepteerd. Indien deze afspraken zouden worden geschonden, kreeg de overtreder van de burgemeester een individueel bevel op grond van artikel 172, lid 3, Gemeentewet. Het individuele verbod zou alleen worden uitgereikt wanneer iemand in full colours in het concentratiegebied op bepaalde tijden werd aangetroffen. Indien iemandtweemaal in de fout zou gaan, kon een gebiedsverbod worden opgelegd voor 2 maanden, op basis van art. 184 Wetboek van Strafrecht (het opzettelijk niet voldoen aan bevel of verordening). In de periode waarin het verbod van kracht was is het aantal OMG-gerelateerde incidenten in het horecaconcentratiegebied afgenomen.

Bij de horeca bestaat vaak schroom om met de politie te spreken over deze praktijken of daarvan aangifte te doen uit angst voor represailles. Om meer informatie over dit onderwerp te krijgen heeft in opdracht van het Ministerie van VenJ Meld Misdaad Anoniem een pilot in de horeca uitgevoerd. De pilot vond plaats in twee gemeenten (Arnhem en Alkmaar/Heerhugowaard) door middel van buurtanalyses. Het doel was om meer strafrechtelijke onderzoeken en integrale handhavingsacties ten aanzien van outlawbikers te kunnen starten, door de meldingsbereidheid van omstanders te vergroten en de signaleringsfunctie van handhavingsambtenaren te versterken. De pilot heeft als uitkomsten opgeleverd:

- een beter inzicht in hoe OMG's hun ondermijnende activiteiten bedrijven en hoe overheidsdiensten daarmee omgaan.
- Aanbevelingen om tot een grotere alertheid te komen.
- Aanbevelingen ter vergroting de meldingsbereidheid van groepen rondom slachtoffers (zoals getuigen, buren, functionarissen, het publiek). Het blijkt dat slachtoffers uit angst zelf niet zo snel melden, dus moet je de ring om hen heen actief benaderen.
- Aanbevelingen om te komen tot een goede opvolging van de signalen. Het is belangrijk te laten zien wat je ermee doet zodat de melder weet dat hij niet voor niets gemeld heeft.

Inmiddels hebben meerdere gemeenten vergelijkbare buurtanalyses opgestart.

Speerpunt 4.Tegengaan verwevenheid OMG's in de beveiligingsbranche

Het imago van onaantastbaarheid en de intimidatie van leden van OMG's staat haaks op de verantwoordelijkheid en betrouwbaarheid die van een portier of andere beveiligingsmedewerker wordt gevraagd. OMG's weren uit de beveiligingsbranche is mogelijk door strikt toezicht en door een keurmerk van de brancheorganisatie te bevorderen. De branche en de politie hebben inmiddels zicht op de beveiligers.

Met ingang van 1 mei 2014 is de circulaire met betrekking tot de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr) aangepast. De Wpbr stelt nu expliciete eisen aan de betrouwbaarheid van personeel van beveiligingsorganisaties en recherchebureaus. Deze betrouwbaarheidstoetsing is in de circulaire nader uitgewerkt. Wie aantoonbaar verkeert in criminele kringen (bijvoorbeeld een lid van een OMG) kan daardoor aangemerkt worden als onvoldoende betrouwbaar om voor een beveiligingsorganisatie of een recherchebureau werkzaamheden te verrichten.

Momenteel zijn nog 66 leden van OMG's in het bezit van een beveiligingspas. Gevolg van het nieuwe beleid is dat naar al deze 66 onderzoek wordt gedaan. Dienst Justis heeft reeds van één beveiligingsbedrijf de vergunning ingetrokken en aan verschillende andere bedrijven boetes opgelegd. Op basis van de oude circulaire heeft de politie de afgelopen periode 22 beveiligingspassen ingetrokken of zijn betrokkenen niet meer werkzaam als beveiliger wegens ontslag. Voorts controleert de politie actief bij evenementen en aan de deur van horecagelegenheden op een juiste naleving van de Wpbr.

Inmiddels zijn er ook rechtszaken aangespannen rondom deze activiteiten. Vanuit het LSO zullen de uitkomsten hiervan worden gemonitord en waar nodig in aanpassingen van beleid en bregelgeving worden vertaald.

Speerpunt 5.Tegengaan verwevenheid OMG's harde kernen voetbalsupporters

Doel van dit speerpunt is het beëindigen van de herkenbare aanwezigheid en verwevenheid van OMG-leden in het betaald- en amateurvoetbal. Met name ongewenste verbanden tussen leden van OMG's en de harde kernen van voetbalsupporters worden bestreden. In Limburg is het clubhuis van een amateurclub en het clubhuis van de betaald-voetbalorganisatie PEC Zwolle vorig jaar in gebruik genomen door outlawbikers. Deze ingebruikname is destijds beëindigd. In Oost-Brabant heeft een amateurvoetbalclub haar eerste team in Satudarah shirts laten spelen. De voorzitter is in kennis gesteld en de shirts worden niet meer gedragen.

Harde kern-voetbalsupporters kunnen door hun grote aantallen voor grote verstoringen van de openbare orde zorgen. Het werven van voetbalsupporters kan een OMG de benodigde massa geven in de onderlinge concurrentie en kan ook gebruikt worden om het lokaal bestuur onder druk te zetten in discussies over bijvoorbeeld een clubhuis.

Ook kan de betrokkenheid van OMG's een corrumperend effect op voetbalclubs hebben. De politie heeft in het kader van dit project in 2014 een verkennend onderzoek verricht naar mogelijke verwevenheid van outlawbikers en (betaald) voetbalorganisaties. De conclusie van dit onderzoek was dat vooralsnog geen verband tussen beide kon worden aangetoond. In alle regio's

zijn OMG-leden gezien op de tribunes van het betaald voetbal. In hoeverre er sprake is van verwevenheid is nog niet duidelijk. Het LSO houdt de vinger aan de pols.

Speerpunt 6.Niet faciliteren van evenementen van OMG's

De overheid faciliteert geen evenementen waarbij duidelijk sprake is van betrokkenheid van leden van OMG's. Vooral gemeenten spelen hier een belangrijke rol. Uiteindelijk neemt de burgemeester, verantwoordelijk voor de openbare orde in zijn of haar gemeente, de beslissing. Alle evenementen dienen aan de betreffende wet- en regelgeving te voldoen en gemeenten faciliteren in beginsel geen evenementen van OMG's. Doel hiervan is de evenementen volgens de regels plaats te laten vinden en tegen te gaan dat deze evenementen worden gebruikt om het onaantastbare en intimiderende imago van OMG's te versterken.

Binnen dit speerpunt vallen ook de toertochten of *ride outs* die met enige regelmaat worden georganiseerd door OMG's, met name in de zomermaanden. Dergelijke tochten dragen duidelijke risico's in zich voor de openbare orde en verkeersveiligheid, zo blijkt uit politieonderzoek. Eigen verkeersregelaars van de OMG's proberen het gedrag van de weggebruikers te bepalen door straten af te laten zetten en diverse verkeersovertredingen te maken zoals het veelvuldig door het rode licht rijden, het negeren van dwangpijlen, het inhalen over een dubbele doorgetrokken streep en het zelfstandig afsluiten van kruispunten. Ook blijkt uit politierapportages dat er sprake is van hinderlijk en asociaal rijgedrag met zeer ernstige verkeershinder tot gevolg, bijvoorbeeld door het andere weggebruikers onmogelijk te maken te passeren, rijden over de vluchtstrook en het afsnijden van andere weggebruikers. *Ride outs* leveren veelal verstoringen van de openbare orde op zoals het intimideren van voetgangers en automobilisten en het provoceren van politiemedewerkers. Deelnemers wanen zich heer en meester op de weg en kunnen dit beeld ook bij omstanders creëren wanneer lijkt dat zij boven de (verkeers)regels staan. De politie doorbreekt dat imago door bekeuringen uit te delen, controles te houden en de regels streng te handhaven.

Onder de APV kan de gemeente een *ride out* vergunningplichtig maken omdat het als optocht kan worden getypeerd. Wanneer er betrokkenheid is van OMG's en er risico's zijn voor de openbare orde en veiligheid kan de vergunning vervolgens worden geweigerd of kunnen er aanvullend voorwaarden worden gesteld.

Naar aanleiding van zorgen geuit door de Koninklijke Nederlandse Motorrijder Vereniging (KNMV) over het stringentere beleid zijn gesprekken gevoerd. Tijdens deze gesprekken is benadrukt dat in het beleid een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen motorrijden en gewone motorclubs enerzijds en OMG's anderzijds.

Speerpunt 7.Aanpak windhappers

Windhappers zijn personen met een ogenschijnlijk laag of nihil inkomen dan wel personen met een uitgavenpatroon/vermogen dat in wanverhouding staat met het bekende inkomen. De Belastingdienst beoordeelt of de leden van de OMG's fiscale wet - en regelgeving naleven. Dit doet de Belastingdienst aan de hand van vier factoren te weten:

- juiste registratie;
- tijdig doen van de vereiste belastingaangiften;
- juist en volledig doen van de vereiste belastingaangiften;
- tijdig en volledig betalen van de verschuldigde belastingen.

De behandeling van de OMG's wordt vormgegeven volgens het principe 'samen weten, samen kiezen en samen doen', verwoord in de Leidraad GOC (Geïntegreerde Ondermijnende Criminaliteit). Enkele kantoren van de Belastingdienst waren, ruim voor het landelijk initiatief, reeds betrokken bij de (regionale) behandeling van de OMG's.

Bij de behandeling van de windhappers is de Belastingdienst sterk afhankelijk van de contra-informatie van vooral Politie en OM. De inkomsten bestaan vermoedelijk uit criminele activiteiten waar uit fiscaal perspectief lastig zicht op te krijgen is. De Belastingdienst zal met behulp van die informatie een bron van inkomen moeten kunnen aanwijzen. Zonder aantoonbare bron, geen (belastbaar) inkomen. Dit vormt een blijvend punt van aandacht.

Om de effectiviteit te vergroten hebben de Belastingdienst en de politie data samengebracht in het politie-doelgroepvolgsysteem Amazone. Zo zijn politiemensen op straat geïnformeerd of OMG-leden op fiscaal vlak in de belangstelling staan van de Belastingdienst. Op basis van de opgeslagen informatie zijn werkafspraken gemaakt hoe te handelen. De komende periode zal de subjectgerichte aanpak verder worden omgegeven op een bepaald aantal leden van de OMG's.

De Belastingdienst heeft boekenonderzoeken uitgevoerd, windhappers behandeld, geparticipeerd in politiecontroles en navorderings- en naheffingsaanslagen opgelegd. Cijfers worden weergegeven sinds de start van de integrale aanpak t/m december 2014, aangezien de Belastingdienst per 1 januari2015 in het kader van de integrale samenwerking verantwoordt op basis van de (fiscaal) geïnde gelden. Dit in het verlengde van de intensivering van het integraal afpakken hetgeen voor de Belastingdienst betekent aandacht voor de (reguliere) invordering van fiscale verplichtingen.

Resultaten Belastingen (cumulatief t/m 31-12-2014)	**Aantal**
Afgerond aantal onderzoeken naar mogelijke windhappers	54
Afgerond aantal boekenonderzoeken	41
Aantal maal aangesloten bij politiecontroles	14
Opgelegde (navorderings- en/of naheffings) aanslagen (bedrag)	€ 2.083.323

Speerpunt 8. Focus op leden van OMG's in overheidsdienst

Doel van dit speerpunt is het weren van leden van OMG's uit overheidsfuncties. Het 'outlaw' zijn is onverenigbaar met een publieke functie: lidmaatschap van een OMG vormt een integriteitsrisico of kan dat vormen. De betreffende medewerker moet duidelijk gemaakt worden dat het lidmaatschap van een OMG derhalve ongewenst is.

Op 29 maart 2013 is een kabinetsreactie op de motie van de leden Dijkhoff en Marcouch[1] naar de Tweede Kamer gezonden waarvan de kern is dat het

[1] TK 29 628 Nr. 364

ongewenst is dat ambtenaren in privésituaties willens en wetens in de omgeving van personen verkeren die min of meer structureel normen en wetten overtreden. Het lidmaatschap van een OMG waarvan de individuele leden crimineel gedrag vertonen, is als een dergelijke situatie te beschouwen. Goed ambtenaarschap en integriteit staan daar haaks op. Op 31 juli 2013 is deze norm binnen de sector Rijk in de vorm van een circulaire door de Minister voor Wonen en Rijksdienst gepubliceerd in de Staatscourant onder de titel 'Ongewenste privécontacten rijksambtenaren'[2].
De circulaire biedt een duidelijke lijn voor mogelijke maatregelen (inclusief ontslag) voor onder meer outlawbikers in overheidsdienst. Uitgangspunt is dat 'goed ambtenaarschap' bepaalde eisen stelt aan het doen en laten van ambtenaren, bijvoorbeeld niet willens en wetens verkeren, zowel in werk- als privésituaties, in de omgeving van personen die min of meer structureel normen en wetten overtreden.

Het LIEC stelde in 2014 een 'Stappenplan Outlawbikers in overheidsdienst, handreiking voor gemeenten' op. Deze leidraad voor gemeenten is gebaseerd op de landelijke norm, op gemeentelijke ervaringen en op jurisprudentie. Het Stappenplan biedt vijf stappen die een gemeente kan zetten: voer een breder integriteitsbeleid in het kader van goed werkgeverschap, communiceer helder over de beleidslijn, een goede monitoring, ga in gesprek met de werknemer, leg het gesprek met de werknemer vast in een verslag en tref eventueel vervolgmaatregelen.

De directeur-generaal van de Belastingdienst heeft een ontheffing van de fiscale geheimhoudingsplicht afgegeven. Hiermee kunnen medewerkers van de Belastingdienst, bij geconstateerde samenloop, de betreffende werkgever (een RIEC-partner) informeren dat een ambtenaar lid is van een OMG.
Momenteel is van 50 OMG-leden bekend dat zij in overheidsdienst werkzaam zijn. Vorig jaar was van 48 ambtenaren het OMG-lidmaatschap bekend. Er lijkt sprake van een toename, maar afgelopen jaren had nog niet elke regio het volledige overzicht.

REGIO	**OMG-leden in overheidsdienst**	**Gemeente**	**Defensie**	**Overig**	**Ontslag**
Amsterdam-Amstelland	3	3	-	-	1
Den Haag	4	4	1	-	-
Limburg	0	-	-	-	-
Midden-Nederland	2	-	-	-	1
Noord-Holland	7	3	1	3	-
Noord-Nederland	15	3	8	4	-
Oost-Brabant	-	-	-	-	1
Oost-Nederland	7	1	5	1	-
Rotterdam	4	3	-	1	-
Zeeland West-Brabant	8	1	7	1	3
TOTALEN	**50**	**18**	**22**	**10**	**6**

[2] http://www.integriteitoverheid.nl/fileadmin/BIOS/data/Publicaties/Downloads/stcrt-2013-21530-ongewenste_privecontacten_rijksambtenaren.pdf

3. Ondersteuning van bestuur

Een gemeenschappelijk goede informatiepositie is een van de pijlers onder een succesvolle landelijke aanpak van OMG's. Sinds de start van de integrale aanpak is de gezamenlijke informatiepositie sterk verbeterd en weten partners elkaar beter te vinden. Ook is er meer zicht op het fenomeen door de samenwerking maar ook door het kennisdocument 'Outlawbikers in Nederland' dat de politie heeft uitgebracht ten behoeve van de integrale aanpak.[3] In deze rapportage zijn bestaande kennis, nieuwe inzichten en analyses samengebracht met betrekking tot OMG's. Het rapport is in een besloten werkconferentie in 2014 gepresenteerd aan partners betrokken bij de aanpak.

De samenwerkende partners in de RIEC's en het LIEC ondersteunen de bestuurlijke aanpak en faciliteren de integrale aanpak. Sinds de start van de integrale aanpak zijn veel stappen gezet in het ondersteunen van het bestuur bij het uitvoeren van de integrale aanpak. Allereerst vervult het Landelijk Strategisch Overleg (LSO), het strategisch gremium van de landelijke aanpak, een belangrijke aanjagende, informerende en ondersteunende rol. Het LSO wordt voorgezeten door een burgemeester en organiseert minimaal eenmaal per jaar een bijeenkomst voor burgemeesters gericht op informeren van bestuurders over ontwikkelingen in fenomeen en aanpak en tevens op het versterken van de onderlinge afstemming. De bijeenkomsten bieden een platform om met de minister, collega-burgemeesters en de vertegenwoordigers van de landelijke partners ervaringen en uitdagingen te bespreken. Het LSO was ook aanwezig bij het spoedoverleg met de minister en enkele Limburgse burgemeesters op 9 mei 2014. Ook organiseerde het LSO begin juni een expertmeeting met prominente wetenschappers waarin is de effectiviteit van de landelijke integrale aanpak is doorgelicht.

Een ander onderdeel van de bestuurlijke ondersteuningsstructuur is het periodiek informeren van burgemeesters over actualiteiten en hen voorzien van concrete handreikingen voor de bestuurlijke instrumenten waar het lokaal bestuur over beschikt. Via de informatiepleinen van de RIEC's worden handreikingen en attenderingen namens het LSO verspreid onder de burgemeesters. RIEC's en politie hebben lokaal veel geïnvesteerd op voorlichting en bewustwording. Tenslotte kan, indien een gemeente in concrete gevallen behoefte heeft aan ondersteuning, het bestuur een beroep doen op het RIEC in de betreffende regio. In elk RIEC is een aparte werkgroep ingericht om deze ondersteuning te bieden. Daarnaast is er bij het LIEC een achtervangteam dat inspringt wanneer de problematiek een bovenregionale of specialistische wijze van ondersteuning behoeft. Er kunnen op korte termijn experts worden geleverd aan een gemeente die daar behoefte aan heeft.

[3] Te vinden op de internetpagina van de Politie.

4. Internationaal

De problematiek van OMG's in Duitsland en Nederland is steeds meer met elkaar verweven. Sinds het verbod van de Bandidos in Aken vestigde deze groep zich over de grens in België. Ook nemen in het Duitse grensgebied de spanningen toe tussen Satudarah en Hells Angels. Inmiddels hebben de Bandidos zich in Limburg en Noord-Holland gevestigd. Problematiek rondom OMG's kenmerkt zich met andere woorden dooreen grensoverschrijdend karakter. Internationale samenwerking is derhalve van groot belang, te beginnen in de grensstreken.

Via het Bureau Euregionale Samenwerking (BES) in Zuid-Limburg werken justitie en politie nauw met België en Duitsland (Noord-Rijn Westfalen) samen om grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken. Naar aanleiding van overleg tussen de ministers van Binnenlandse Zaken van de Bondsrepubliek, Noord-Rijn Westfalen en Nedersaksen april 2014 zijn afspraken gemaakt om ook op het terrein van OMG's nauwer te gaan samenwerken, onder andere in de aanpak van OMG's. Op 4 mei jl. heeft de minister van Veiligheid en Justitie samen met ministers van Justitie van België en van Noord-Rijn Westfalen de samenwerking in de Euregio verder besproken en nadere afspraken gemaakt tot intensivering van de samenwerking, ook inzake OMG's. Deze maand zal met België, Frankrijk en Luxemburg een Actieprogramma ondertekend worden voor intensivering van de aanpak van georganiseerde criminele bendes met name op het gebied van drugscriminaliteit en mobiele bendes. OMG's die ook betrokken zijn bij drugscriminaliteit kunnen dus ook in deze samenwerking intensiever worden aangepakt. Ook op landelijk niveau werken OM en politie nauw samen met betrokken zusterdiensten over de grens. Met Duitsland is al een politieel werkprogramma 2014-2015 opgesteld. De aanpak van OMG's maakt hier deel van uit.

Werkconferentie 'Barriers to Outlaw Bikers'
Op 23 april 2015 vond een kleinschalige werkconferentie plaats met vertegenwoordigers van overheidspartners betrokken bij de OMG aanpak uit Nederland, België, Duitsland, Luxemburg, Denemarken, Zweden en Noorwegen, De conferentie was georganiseerd door het Ministerie van Veiligheid en Justitie en het LIEC. De vruchtbare bijeenkomst heeft lessen opgeleverd die dienen als bouwstenen voor de lange termijn strategie (zie ook volgend hoofdstuk).

5. Doorkijk

De voortgang op de speerpunten laat zien dat de integrale aanpak van OMG's zijn vruchten afwerpt. Sinds de start van de integrale aanpak is een flink aantal barrières tegen OMG's opgeworpen, zoals uit de vorige hoofdstukken bleek. Tegelijkertijd hebben we hier te maken met een hardnekkig probleem met maatschappelijke ondermijnende elementen. Het aantal leden, chapters en clubs groeit in Nederland en daarmee neemt ook de kans op escalatie, onderlinge spanningen en verstoringen van de openbare orde toe. De aanpak van de OMG's vraagt dus om een lange adem; een langdurige en structurele aanpak door een integrale overheid. Bovendien moeten de ontwikkelingen met de OMG's in Nederland in een internationale context worden geplaatst en zullen de internationale lessen die sinds 2012 zijn opgedaan ook in Nederland moeten worden toegepast.

Het voorgaande maakt dat het noodzakelijk is voortdurende scherp te zijn op ontwikkelingen en waar nodig de aanpak aan te scherpen. Voor de komende periode wordt daarbij in het bijzonder aandacht besteed aan de gehanteerde communicatiestrategie, een mogelijk verbod, de internationale samenwerking, bedreigingen van lokaal bestuur en de samenwerking met private partners, zoals Horeca NL en KNVB, om de aanpak te versterken.

www.liec.nl